

Diplomová práce: Trestný čin v médiích

Autor: Radek Jozífek

Vedoucí práce: JUDr. Mgr. Michal Urban, PhD.

Oponent: JUDr. Jan Kosek, PhD.

Posudek oponenta

Předkládaná diplomová práce se zabývá velice ožehavým tématem vztahu médií a kriminality, pokouší se zmapovat jeho různé aspekty z nejrůznějších úhlů pohledu. Do popředí přitom vystupuje právnícké hledisko, neméně důležitý však je přínos dalších oborů, ať už se jedná o sociologii, psychologii nebo mediální studia. Autor si všímá obrovské role médií v současné společnosti; jejich role v procesu poznávání a vytváření zkušenosti je nezastupitelná, a nikterak ji neumenšuje skutečnost, že s tím, co je nám v médiích prezentováno, nejednou polemizujeme. Naše vlastní názory a veřejné mínění jsou bez součinnosti médií nepředstavitelné, ať už jde o politiku, kulturu nebo právě trestnou činnost. Média nás však také mohou ve větší či menší míře klamat. Pokud jde o trestnou činnost, tak např. „úspěšně“ vytvářejí dojem, že násilné trestné činy jsou mnohem frekventovanější než v policejních statistikách.

1 Práce je „klasicky“ členěna na úvod, čtyři kapitoly a závěr. V první kapitole „Kriminalita a média“ autor nejprve výstižně vymezuje základní pojmy, a posléze se zaměřuje na některé teorie o účincích médií, přinášejících nezkreslené i zkreslené informace o trestné činnosti. Ve druhé kapitole mj. pojednává otázku, zda, resp. do jaké míry se média mohou stát inspirací trestné činnosti. O tom, že trestná činnost je inspirací detektivek, televizních seriálů i různých zpravodajství „ze soudních síní a předsíní“ není pochyb; odpověď na otázku inspirativnosti např. televizního násilí pro potenciální pachatele trestné činnosti už tak jednoduchá není. Např. podle freudovské teorie katarze sledování filmu s násilnými a pornografickými scénami může potenciálního pachatele do jisté míry saturovat a k vlastní trestné činnosti již nedojde. Naopak řada výzkumů a statistik ukazuje, že násilí v médiích je spíše škodlivé, zejména pro děti. Možná ostatně ani nemusí být – přímou či nepřímou – inspirací např. k šikaně; problém také tkví v tom, že toto „umění“ (někdy i umění bez uvozovek) zprostředkovává hodně pokřivený obraz světa, o vytváření vkusu nemluvě. Současně však může sloužit jako varování.

Některé trestné činy jsou bez „součinnosti“ médií nemyslitelné, typickým příkladem je terorismus. Podstatná přitom vždy je role novinářů, jimž v daném kontextu opravdu není co závidět. Třetí a čtvrtá kapitola se zaměřují na roli médií v souvislosti s přípravným řízením a hlavním líčením. V obou případech se jedná o velice živou problematiku, kterou je nesnadné ne-li nemožné vměstnat do paragrafů. Přesto může legislativa některým neblahým tendencím zabránit. Co se týče vyjadřování soudců v médiích, stavěl bych se za co největší zdrženlivost; na druhou stranu vím, že ne všem soudcům, pokud nějaký rozhovor poskytují, nejde jen o „patnáct minut slávy“.

Předkládanou práci považuji za kvalitní, neboť přináší velké množství informací a podnětů pro další zamyšlení. Solidní je i sloh. Jediné, co trochu postrádám, je výraznější diplomantovo stanovisko. Tento nedostatek však lze odstranit při ústní obhajobě, ve zpracované problematice se autor nepochybně dobře vyzná. Práci navrhuji hodnotit jako výbornou.

V Praze dne 14. 4. 2014

JUDr. Jan Kosek, PhD.
- oponent -

JUDr. Jan Kosek, PhD.